

Tyro oro šaltiniu mūsų kambariuose gali būti chlorofitai, sugeriantys kenksmingąsias oro daleles. Be to, savo namus verta papuošti ir naujesnėmis šių augalų veislėmis.

Jurgita TERTELIENĖ
Kretingos muziejaus
Gamtos skyriaus vedėja

Oro filtras CHLOROFITAS

Kuokštinio chlorofito žaliaalapė forma. Kretingos muziejaus Žiemos sodas

Kuokštinio chlorofito šaknys

'Mandaianum'

'Variegatum'

GENTIS. Genties vardas *Chlorophytum* sudarytas iš dviejų graikiškų žodžių *chloros* (žalias) ir *phyton* (augalas). Chlorofitas priskiriamas šiaudeninių (*Anthericaceae*) šeimai. Tiesa, senesnėje literatūroje jis – smidrinų (*Asparagaceae*) šeimos augalas.

KILMĖ. Chlorofitų tėvynė – Pietų Afrika, Gerosios Vilties kyšulys. Jie auga beveik visoje Afrikoje, išskyrus dykumas. Paplitę įvairiose buveinėse, kartais įsikuria ant medžių ir auga kaip epifitai – augalai, gyvenantys ant kitų augalų, bet nesinaudojantys gyvais jų audiniais.

NAUDA. Chlorofitai – vieni geriausių kambario oro filtrų. Patys nenukentėdami, jie sugeria ir nukenksmina daug žalingų medžiagų – formaldehidą, anglies monoksida, benzolą, azoto oksidą, taip pat chloretileną, sunkiuosius metalus.

Ypač chlorofitus patariama auginti naujai įrengtose patalpose. Teigiama, jog apie 10 kv. m patalpos orui gerinti reikėtų 2–3 šių augalų. Jų efektyvumas, žinoma, priklauso nuo dydžio ir vešlumo. Be to, jiems turi tekti pakankamai šviesos. Chlorofitai labai pageidautini virtuvėje su dujine virykle, nes augalai sugeria jos išskiriamus dujų degimo produktus.

RŪŠYS. Pasaulyje žinoma 100–200 chlorofitų rūšių, tačiau tik kelios iš jų auginamos kaip kambariniai augalai. Populiariausias

ir dažniausiai auginamas iš chlorofitų yra kuokštinis chlorofitas (*Chlorophytum comosum*). Pradininkas yra žialalapis augalas, tačiau jį nukonkuravo margalapė forma.

Dekoratyviausi yra seni, tankūs augalai, apsupti daugybės nusvirusių žiedynkočių su jaunomis atžalėlėmis.

Rečiau kambariuose auginami šie chlorofitai: nendrinis chlorofitas (*Chlorophytum arundinaceum*) ir ilgalapis chlorofitas (*Chlorophytum capense*).

Ilgalapis chlorofitas (*Chlorophytum capense*) – reta kambarinė gėlė. Jis panašus į kuokštinį chlorofitą. Lapai išauga iki 60 cm ilgio, 3 cm pločio, šviesiai žali. Žiedynai iškyla tik į 20 cm aukštį, žiedynkotis šakotas. Šis augalas kilęs iš Pietų Afrikos, kur auga miškuose, upių pakrantėse, šešėlingose vietose.

IŠVAIZDA. Tai daugiametis, stambius kerus sudarantis augalas. Jam būdingos kuokštais augančios lapų skrotelės, kurios leidžia palaipas (gulsčius stiebo ūglius). Lapai ilgi, apie 40 cm, grakščiai išlenkti, žali arba baltai ir žaliai dryžuoti. Kambariuose dažniausiai auginamas margalapis kuokštinis chlorofitas.

ŽIEDAI. Kuokštinio chlorofito žiedai smulkūs ir baltos spalvos. Žydi ant ilgų (iki 1 m ilgio) žiedynkočių ūglių. Nužydėjęs žiedynkočio viršūnėlėse susidaro lapų skrotelės su orinėmis šaknelėmis. Atskirtos nuo pagrindinio augalo,

Jeigu...

... rudojoja lapų galiukai – per sausas oras arba trūksta maistingųjų medžiagų.

... blykšta juostos ant lapų – trūksta šviesos.

jos greitai išsiskinja vandenyje ar substrate. Vienus metus paaugintas kuokštinis chlorofitas išleidžia ploną, 30–60 cm ilgio žiedynkotį ir pražysta smulkiais baltais žiedeliais.

VEISLĖS. Tipiškų kuokštinio chlorofito rūšies atstovų lapai siauri, linijiški, iki 40 cm ilgio, žali, o plačiau paplitusios veislės ‘**Variiegatum**’ – su plačiomis baltomis juostomis per vidurį, išilgai pagrindinių gyslų.

Naujesnė veislė yra ‘**Vittatum**’ – su platesnėmis baltomis juostomis per lapų vidurį. ‘**Mandaianum**’ juostelės ne baltos, o geltonos.

‘**Bonnie**’ – kuokštinio chlorofito veislė, išvesta 1999 m. Šios veislės dryžuoti lapai susisukę spiralėmis ir tankiai apgaubia vazonėlę. Naujasis augalas kur kas gražesnis už senuosius. Jį rekomenduojama auginti pakabinamuose vazonuose.

Kretingos muziejaus Žiemos sode galima pasigrožėti šiomis veislėmis: ‘Bonnie’, ‘Variiegatum’, ‘Vittatum’.

PRIEŽIŪRA. Kuokštinis chlorofitas auga greitai, lengvai dauginamas, nelepus, gerai išveria sausą orą.

Vešliai žaliuoja šviesioje, nuo tiesioginių saulės spindulių apsaugotoje vietoje. Esant dirbtiniam apšvietimui, tinka ir tamsesnės vietos.

Chlorofitai žaliais lapais neblogai auga ir tamsesnėse patalpose, o margais lapais – reikalauja daugiau šviesos, labiau mėgsta šviesias vietas, tamsesnėse patalpose skursta.

Vasarą laistoma gausiai, žiemą – saikingai, nes nuo drėgmės pertekliaus storos ir mėsingos šaknys pradeda pūti. Šaknų storminyse, panašiose į gumbus, chlorofitai kaupia vandenį ir maisto medžiagų atsargas, todėl trumpą perdžiūvimą gali išverti.

Vasarą, kai jau praėjusios šalnos, chlorofitus galima pasodinti lauke – gėlyne arba balkono loveliuose. ■

Autorės ir interneto nuotraukos

- Kuokštinis chlorofitas kambariuose auginamas jau daugiau kaip 200 metų.
- Pirmą kartą chlorofitai buvo aprašyti 1794 m. Europoje.
- Jie introdukuoti XIX a. viduryje.
- Chlorofitais žavėjosi garsus vokiečių rašytojas ir filosofas Johannas Wolfgangas Goethe.

‘Bonnie’. Kretingos muziejaus Žiemos sodas

Kuokštiniai chlorofitai puošia Kretingos muziejaus Žiemos sodą

Vasarai chlorofitus galima persodinti į kiemą